

REGIONPOLITISKT PROGRAM

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen

Innehållsförteckning

Inledning

Regional utveckling

Kollektivtrafik och särskilda persontransporter

Näringsliv och turism

Kultur

Samiskt förvaltningsområde och urfolksrättigheter

Hälso- och sjukvård

Jämlik hälsa och likabehandling

Folkhälsa och förebyggande arbete

Kvinnors hälsa och trygghet

Specialistvård

Primärvård

Akutsjukvård

Habilitering och rehabilitering

Cancervård

Psykatri och ungas hälsa

Barn och unga, NPF, elevhälsa, placerade barn

Beroendevård och skademinskning

Vård för asylsökande och papperslösa

Vård utan marknadsstyrning

Digitalisering och AI

Tandvård

Sjukhusets lokaler och vårdinvesteringar i länet

Robusthet, totalförsvar och infrastruktur

Miljö och naturresurser

Folkhögskolor

Skog och mark

Fiske och vattenbruk

Statligt ansvar och regional förankring

Ekonomi och vårdens färdplan

Slutord

Inledning

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen arbetar för en jämlik och rättvis region där alla människor har samma möjligheter till ett gott liv.

Vi tar ansvar för regionens ekonomi, utveckling och framtid.

Vi vill fortsätta bygga en stark offentlig vård, en hållbar utveckling i hela länet och ett samhälle där solidaritet går före vinstintresse.

Det här programmet är vårt regionalpolitiska vägval inför nästa mandatperiod.

Det beskriver i stort, vad vi har gjort de senaste åren och vad vi vill fortsätta utveckla.

Vi står fast vid vår övertygelse att välfärden ska styras demokratiskt och att skattepengar ska gå till vård, skol, omsorg och kollektivtrafik, inte till vinster.

Regional utveckling

Vår region är stor till ytan men liten till befolkningen.

För att hela länet ska leva krävs en regional politik som utgår från jämlikhet, hållbarhet och demokrati.

Regional utveckling handlar om livsvillkor, trygghet, delaktighet och framtidstro i vardagen. Den regionala politikens ramar och villkor styrs i grunden av regeringens villkor. Därför är det svårt att styra även i majoritet när vi har en högerregering som svälter offentlig sektor.

Människor ska kunna leva, arbeta och bo i hela Jämtland Härjedalen, inte bara i centralorterna.

Vi har ett särskilt ansvar att se till att resurser, infrastruktur, utbildning och kultur finns tillgängligt i hela länet.

Ett jämlikt samhälle byggs underifrån genom samarbete, lokal förankring och långsiktiga investeringar. Regional utveckling förutsätter att staten tar ett större ansvar för jämlika resurser och långsiktig finansiering i hela landet. Den regionala politiken är en del av målet om ett Sverige som håller ihop.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att hela länet ska utvecklas med jämlika förutsättningar
- att beslut fattas nära människor och med lokal förankring
- att samverkan i norra Sverige fördjupas för att driva gemensamma frågor som berör oss specifikt i norr
- att sjukvården inte förstatligas, men där regionen arbetar för att staten tar ett större ansvar för regional rättvisa och likvärdiga resurser. Vi stödjer förslag där staten tar ansvar för kompetensförsörjning, medicin, screeningprogram, vaccinationer, rättspsykiatrisk vård och luftburen ambulanssjukvård.
- att infrastrukturen i hela Norrland stärks, inklusive vägar, järnväg och kollektivtrafik

Kollektivtrafik och särskilda persontransporter

Kollektivtrafiken är en grundläggande del av den regionala infrastrukturen.

Den binder ihop länet, gör vardagen möjlig och är avgörande för klimatet.

Under mandatperioden har zonindelning och betalsystem moderniserats för att fler ska kunna resa enklare och till rimlig kostnad.

Kollektivtrafiken är en del av välfärden, inte en marknadsprodukt. Regionens arbete med kollektivtrafik förutsätter statliga investeringar i järnväg, tågtrafik och kollektivtrafik i glesbygd. Kollektivtrafiken är en del av den nationella välfärden.

Tillgänglighet handlar också om trygghet och förutsägbarhet, att veta att bussen går och att tåget stannar.

Särskilda persontransporter såsom färdtjänst och sjukresor är en viktig del av regionens ansvar för tillgänglighet. Det är också rimligt att det införs avgiftsfri färdtjänst för barn o ungdomar på samma sätt som barn o unga har gratis busskort.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att kollektivtrafiken är tillgänglig, punktlig och prisvärd
- att ny teknik och nya betalsystem underlättar resandet i hela länet
- att kollektivtrafiken bidrar till minskade klimatutsläpp
- att trafiken planeras så att fler kan bo och arbeta i hela länet
- att särskilda persontransporter fungerar tryggt och likvärdigt i hela regionen
- att staten gör långsiktiga satsningar på tåg och buss i hela Norrland

Näringsliv och turism

Ett jämlikt län behöver ett livskraftigt näringsliv med goda villkor för små och medelstora företag, kooperativ och sociala företag.

Vi vill stärka kompetensförsörjningen, underlätta för innovationer som gynnar klimatomställningen och säkra grundläggande service i hela länet. Ett livskraftigt näringsliv i hela länet kräver en nationell arbetsmarknadspolitik med målet om full sysselsättning. Offentliga investeringar är avgörande för jobb och regional utveckling.

Turismen är en av våra största näringar men den sliter också på infrastruktur, bostadsmarknad och natur.

Jämtland Härjedalen har en stor andel turister i förhållande till befolkningen, vilket slår hårt mot samhällsstrukturen och regionens ekonomi.

Det gör det svårare att få skattepengarna att räcka till välfärd och service.

Regionen ska därför verka nationellt för att kommuner och regioner ges rätt att införa en bäddavgift, en turistskatt, för besökare.

En sådan avgift ska bidra till att finansiera infrastruktur, service och hållbar utveckling i områden med högt besöksstryck.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att det lokala näringslivet stärks med hållbara och jämlika villkor
- att turismen utvecklas med miljöhänsyn, rättvisa villkor och lokal nytta
- att regionen samverkar med kommuner och utbildningsaktörer för att säkra kompetensförsörjningen
- att sociala företag och kooperativ lyfts som en del av den gröna omställningen
- att regionen verkar nationellt för möjlighet att införa bäddavgift och turistskatt

Kultur

Kulturen är en livsnerv i ett levande samhälle.

Den stärker demokratin, bidrar till hälsa och gör länet attraktivt. Tillgång till kultur i hela länet förutsätter statlig medfinansiering och långsiktiga nationella kultursatsningar. Kulturen är en del av välfärden, folkhälsan och den regionala utvecklingen.

Kultur är en rättighet och en del av välfärden, inte en marknadsvara. Ett levande kulturliv stärker människors möjlighet att delta i samhället, uttrycka sig fritt och stå emot antidemokratiska krafter.

Vi vill säkra tillgången till kultur i hela länet oavsett ekonomi, bostadsort eller bakgrund, och utveckla kopplingen mellan kultur och hälsa, inklusive kultur på recept.

- Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:
- att kulturen ska vara tillgänglig för alla, oavsett inkomst eller bostadsort
- att regionen fortsätter utveckla kultur på recept och andra hälsofrämjande kulturinsatser
- att finansieringen av länets kulturverksamheter ska vara stabil och långsiktig
- att kulturverksamheter utanför centralorterna prioriteras för ett levande län
- att kulturen ska vara fri från krav på kommersiell lönsamhet
- att regionen verkar för trygga och rimliga villkor för kulturarbetare och fria kulturskapare
- att kulturens roll för demokrati, bildning och motståndskraft mot extremism stärks

Samiskt förvaltningsområde och urfolksrättigheter

Jämtland Härjedalen är ett samiskt förvaltningsområde.

Samers rättigheter ska respekteras och stärkas.

Samisk kultur, språk och näringsliv är en självklar del av vårt gemensamma län. Samers rättigheter är ett statligt ansvar som ska genomsyra regionalt utvecklingsarbete. Regional utveckling får aldrig ske på bekostnad av urfolksrättigheter.

Hälsoskillnaderna måste minska genom riktade insatser och god samverkan.

Markanvändning och naturresurser ska hanteras med respekt för urfolkets rättigheter.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att samiska rättigheter, språk och kultur stärks i alla delar av regionens arbete
- att samisk hälsa prioriteras med riktade satsningar i hälso- och sjukvården
- att regionen alltid beaktar samiska intressen vid beslut om markanvändning och näringslivsutveckling
- att samverkan med samiska organisationer sker på jämlika villkor
- att samers rätt till traditionellt fiske, jakt och markanvändning respekteras
- att samiska fiskerättigheter erkänns och beaktas i regionens natur- och vattenplanering

Hälso- och sjukvård

Vänsterpartiet vill stärka den offentliga vården.

Skattepengar ska gå till vård, inte till vinster.

Vården ska utvecklas tillsammans med patienter och medarbetare. Det offentliga ansvaret för sjukvården är avgörande för att vården ska ges efter behov och inte efter betalningsförmåga, och för att jämlik vård ska kunna garanteras i hela landet.

Vi ser resultat av ett långsiktigt arbete med förbättrad arbetsmiljö, minskat hyrberoende och ökad tillgänglighet.

Samtidigt fortsätter detta arbete, eftersom omställningen inte är färdig. Efter år av nationella nedskärningar och underfinansiering krävs ett långsiktigt statligt ansvar för att regionerna ska kunna planera vården och säkra bemanning, kontinuitet och tillgänglighet även i glesbygd.

Vårdplatser ska finnas efter behov och planeras för att ge ökad tillgänglighet.

Produktions- och kapacitetsstyrning är en viktig del av denna omställning och ska användas för att bättre matcha resurser mot behov. Målet är att korta väntetiderna, ytterligare och säkerställa att alla invånare har tillgång till en fungerande hälsocentral och en fast vårdkontakt.

Regionen har påbörjat uppbyggnaden av en personalpool som en intern lösning.

Personalpoolen rekryteras externt och är inte en omfördelning av befintlig personal, utan ett alternativ till hyrpersonal. Att minska beroendet av hyrpersonal är en förutsättning för både bättre arbetsmiljö och en mer robust sjukvård.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att vården ska vara offentligt driven, jämlik och tillgänglig för alla
- att hyrberoendet fortsätter minska genom interna lösningar och egen personal
- att arbetsmiljön förbättras och fler arbetstidsmodeller prövas för återhämtning och hållbart yrkesliv, inklusive arbetstidsförkortning där det är svårt att rekrytera
- att vårdplatser planeras efter behov
- att kloka kliniska val och rätt använd kompetens präglar vården
- att den nära vården byggs ut så att patienten upplever vården som nära och trygg
- att brukarinflytande och brukardialoger stärks i hela vården

Jämlik hälsa och likabehandling

Ojämlik hälsa slår hårt i Jämtland Härjedalen.

Kvinnor, HBTQIA-personer, personer som utsätts för rasism och människor med funktionsnedsättning möter både högre ohälsa och sämre bemötande.

Det ska förändras.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att vården arbetar systematiskt mot diskriminering
- att personal erbjuds utbildning i normkritik, antirasism, HBTQIA-kompetens och jämställdhet
- att hälsoskillnader analyseras med könsuppdelad och jämlikhetsuppdelad statistik
- att riktade insatser görs för grupper med sämre hälsa

Folkhälsa och förebyggande arbete

God folkhälsa skapas av jämlika livsvillkor. Ohälsa hänger nära samman med otrygga arbetsvillkor, ekonomisk stress, ensamhet, bostadssituation och miljö. Regionens ansvar sträcker sig bortom vården till att arbeta långsiktigt och förebyggande för att minska skillnader i hälsa mellan olika grupper.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att folkhälsoarbetet ges hög politisk prioritet och bedrivs långsiktigt
- att förebyggande insatser inom psykisk hälsa, rörelse, kultur och social gemenskap stärks
- att ojämlik hälsa motverkas genom strukturella åtgärder och inte genom skuldbeläggning av individer

Kvinnors hälsa och trygghet

Vården ska möta kvinnors behov med kvalitet och trygghet.

Förlossningsvård, eftervård, endometrios, klimakterievård och gynekologiska diagnoser ska prioriteras.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att kvinnors hälsa stärks genom riktade insatser i hela vårdkedjan
- att förlossnings- och eftervården ges stabil bemanning och god arbetsmiljö
- att vården systematiskt arbetar för att upptäcka våld i nära relationer och ge stöd till dem som drabbas
- att screeningprogram görs lättillgängliga i hela länet

Specialistvård

Vi har arbetat målmedvetet med arbetsmiljö, gjort det attraktivare att arbeta i regionen och satsat på medarbetardriven utveckling.

Beroendet av hyrpersonal har minskat men arbetet fortsätter. Vårt sjukhus i Region Jämtland Härjedalen är ett av fyra sjukhus som har vårdplatser på rätt nivå i landet. Det ska vi arbeta för att ha även fortsättningsvis. Regionens utvecklingsarbete har ökat produktionen. Det har inneburit kortade köer. På flera områden ligger vi i fas med vårdgarantin. Vi ska fortsätta arbetet för att nå målet på områden där vi ännu inte är i fas. Där vi ser att vi har överkapacitet ska vi ta emot patienter från andra regioner och öka våra intäkter. Regionen ska arbeta långsiktigt med bemanning vilket innebär ett kontinuerligt arbete med utbildning, vidareutbildning och fortbildning. Vi är idag ledande i landet och ensamma om att till exempel utbilda gipstekniker. Vi ska fortsätta att hitta innovativa lösningar som berikar vår verksamhet. Digitaliseringen kommer att ha stor plats för specialistvårdens utveckling.

- Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:
- att utvecklingen av egen kompetens prioriteras framför hyrpersonal
- att medarbetardriven utveckling och god arbetsmiljö fortsätter vara grunden för vårdens utveckling
- att resurser används effektivt genom planering samt produktions- och kapacitetsstyrning
- att ledarskap och delaktighet stärks på alla nivåer
- att hålla antal vårdplatser på en nivå som stämmer överens med vårdens behov
- att regionen ska arbeta för att öka den egna produktionen så att vi kan slippa köpa vård och i stället möjliggöra intäkter från andra regioner
- att fortsätta korta köer så att vi kan hålla vårdgarantin
- att arbeta långsiktigt med bemanning och utbildning
- att digitalisera, och utveckla vården tillsammans med våra medarbetare

Primärvård

Den utvidgade primärvården är en förutsättning för framtidens vård. Primärvården är grunden i en jämlik och behovsstyrd hälso- och sjukvård. En stark, offentligt driven primärvård med kontinuitet och tillit är avgörande för både folkhälsa och en fungerande vårdkedja.

Jämtland Härjedalen har idag bäst läkarbemanning i primärvården i landet. Det innebär inte att vi löst problemen. Det visar bara på svårigheterna att klara primärvårdens bemanning är ett problem vi delar i hela landet. I vårt län har vi särskilt svårt i våra glesa delar. Det innebär att den satsning vi startade för tio år sedan måste fortsätta. En stark primärvård är bara möjlig om vi har personal. Att digitalisera och utveckla arbetssätt är också viktigt för att kunna ge kvalitativ vård i hela länet. Primärvården har också ett ökat tryck utifrån den nationella omställning som sker nationellt till god och nära vård och den robusthet som förväntas av civilsamhället utifrån Sveriges inträde i NATO. Det är idag svårt att avgöra hur stor förändring det innebär.

Listningstaket på 1250 (kolla siffran) patienter per läkare har varit viktigt beslut när det gäller möjlighet att rekrytera. Arbetssätt där man bygger team i primärvården och arbetar med arbetsmiljö är andra direkt avgörande faktorer. I förlängningen så har det varit direkt avgörande för patientens tillgänglighet till vård.

I majoritet så har Vänsterpartiet haft möjlighet att åter öppna den hälsocentral som aldrig skulle ha stängts, nämligen Torvalla. Torvalla har fått en bra nystart och ökar i storlek allt efter hur fler patienter listar sig där.

Glesbygdsmedicin, hembesök och digitala lösningar gör vården närmare människor. En stark primärvård är avgörande för att minska trycket på sjukhusen och för att vården ska fungera jämlikt i hela regionen.

Primärvården gör i dag cirka 400–450 hembesök per månad.
Rond på LSS-boenden införs för personer över 65 år, för bättre kontinuitet och samordning.

Den nära vården ska byggas så att invånarna upplever vården som tillgänglig, sammanhållen och långsiktig.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att primärvården fortsätter byggas ut
- att digitala och uppsökande arbetssätt utvecklas
- att hälsocentraler i socioekonomiskt utsatta områden prioriteras
- att hembesök och mobila team blir en självklar del av nära vård
- att ronder på LSS-boenden utvecklas som en del av nära vård

att varje invånare ska ha rätt till fast vårdkontakt i primärvården
att kontinuitet och långsiktiga relationer mellan patient och vårdpersonal prioriteras
att primärvården utvecklas som nav för både vård och förebyggande folkhälsoarbete
att primärvårdens personal ges hållbara arbetsvillkor och tillräcklig bemanning i hela länet

Akutsjukvård

Akutsjukvården ska vara trygg, säker och bemannad med rätt kompetens.

Till antalet så har vårt län många ambulansstationer och räknar man per person i länet så är vår akutvård dyr. Det finns en enkel förklaring till det, våra avstånd. I vårt län har 26% av befolkningen mer än en timme i bil till närmsta sjukhus, vårt enda sjukhus. För jämförelse så är det 10% i Norrbotten och 8% i Västerbotten. Vi behöver därför stå upp för att vår akutvård alltid kommer att kosta mer än i övriga landet och att våra länsbor och de som besöker vårt län ska ha samma trygghet som i övriga landet där de får vård när de behöver det.

Vi är tillsammans med Norrbotten är de län som har störst behov av och använder mest, luftburen akutvård. Vår helikopter och ambulansflyg har oerhört viktig roll i akutsjukvårdens infrastruktur i vårt geografiskt stora län.

- Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att akutsjukvården har tillräcklig bemanning och hållbara arbetsvillkor
- att patientflöden och triage utvecklas
- att samarbetet mellan akutsjukvård, primärvård och kommunal omsorg stärks
- Att samverka över läns och landsgränser för ökad tillgänglighet
- Att verka för nationellt ansvar för den luftburna akutsjukvården

Habilitering och rehabilitering

Habilitering och rehabilitering är centrala delar av hälso- och sjukvården. De ger människor som lever med funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom möjlighet att vara delaktiga, aktiva och självständiga i livet.

För många kroniskt sjuka, inklusive våra äldre och långtidssjuka, är habilitering och rehabilitering avgörande för att kunna klara vardagen och ha en god livskvalitet.

Alla som behöver habilitering och rehabilitering ska få det utifrån sina behov. Insatserna ska vara tidiga, individuellt anpassade och samordnade. Det kan handla om information och undervisning om levnadsvanor, träning och stöd från fysioterapeuter och arbetsterapeuter, psykosocialt stöd, hjälpmedel och uppföljning över tid.

Rehabiliteringen ska ses som en teaminsats där olika professioner samarbetar för bästa resultat.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att habilitering och rehabilitering integreras som en självklar del av vårdkedjan
- att alla som behöver rehabilitering får det utan onödiga väntetider
- att rehabiliteringsinsatserna är behovsstyrda och långsiktiga
- att teamarbete mellan professioner utvecklas för att ge bästa stöd
- att habilitering får särskild uppmärksamhet för personer med funktionsnedsättning
- att jämlik tillgång till rehabilitering säkerställs i hela länet, oavsett var du bor

Cancervård

Cancervården ska vara jämlik, tillgänglig och hålla hög kvalitet oavsett var i landet man bor. Tidig upptäckt, sammanhållna vårdkedjor och tillräckliga resurser är avgörande för att minska skillnader i överlevnad och säkerställa trygghet för patienter och närstående.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att cancervården stärks för att minska regionala och sociala skillnader i överlevnad
- att screening och tidig upptäckt utvecklas och görs mer jämlik
- att tillgången till kontaktsjuksköterskor och sammanhållna vårdkedjor säkras
- att regionen verkar för tillräcklig kapacitet inom diagnostik, behandling och uppföljning

Psykiatri och ungas hälsa

Vuxenpsykiatri har stärkts.

Psykiatrin har gjort ett stort arbete för att kunna öka sin tillgänglighet. Teambaserade arbetssätt där man möter många patienter i hemmet har varit en del i arbetet. Möjligheten att korta avstånd genom digitala lösningar har också utvecklats. Utifrån köpet av nya lokaler, fastigheten Getingen, så pågår en stor förändring. Möjligheter att förbättra vårdflöden och miljön för patienter och arbetsmiljön för våra medarbetare ser nu mycket ljusare ut. Det blir också en tydligare uppdelning mellan öppenvård och slutenvård. I nationella jämförelser där patienten själv skattar sin slutenvård så har Region gått från en bottenplacering till en andraplacering under denna mandatperiod. Det är en utveckling som vi vill fortsätta att arbeta med.

Inom barn- och ungdomspsykiatri har väntetiderna kortats trots stort inflöde. Varje kommun ska ha tillgång till ungdomsmottagning.

I dag har en av fem barn och unga i skolåldern i länet kontakt med BUP. För att möta behoven krävs både öppenvård och tillgång till slutenvård.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- Att psykiatri ska få fungerande och lokaler för patienter och personal
Att rekrytera vakanta tjänster
 - att ungdomsmottagning finns i varje kommun och digitalt i hela länet
 - att arbetet med psykisk hälsa för barn och unga prioriteras
 - att brukarmedverkan stärks
 - att barnpsykiatri tillförs fyra slutenvårdsplatser med möjlighet till överbeläggning vid behov

Barn och unga, NPF, elevhälsa, placerade barn

Barn och unga har rätt till en jämlik och trygg vård som tar hänsyn till hela deras livssituation. Särskilt viktigt är tidiga insatser, samordning mellan olika aktörer och att ingen lämnas utan stöd.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att barn och unga med NPF får snabbare och mer rättssäkra utredningar
- att regionen stärker samarbetet med elevhälsan
- att barn på HVB och SIS ges samordnad vård med regelbundna hälsokontroller

Beroendevård och skademinskning

Beroende är en sjukdom och ska mötas med vård, stöd och respekt. En tillgänglig och sammanhållen beroendevård med skademinskande insatser är avgörande för att rädda liv, minska lidande och ge människor möjlighet till återhämtning och ett tryggare liv.

Sprututbytesprogrammet är en fungerande verksamhet som riktar sig till personer med missbruk. Det innebär en väg in till sjukvården och kan vara helt avgörande för människors hälsa. Det är en verksamhet vi kan vara stolta över, men den behöver nå ut i hela länet och inte bara i Östersund med omnejd. Vänsterpartiet vill hitta lösningar så att även övriga länet kan ta del av denna viktiga verksamhet.

Mini Maria är gränsöverskridande kommun/region och arbetar med barn och ungdomar med riskbruk och deras familjer. Ett viktigt arbete som är mycket uppskattat men som idag inte är tillgängligt i hela länet. Vänsterpartiet vill vi göra Mini Maria än mer tillgängligt

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att vuxnas beroendevård stärks
- att skademinskande insatser som naloxon och sprututbyte byggs ut
- att vårdkedjorna mellan kommun och region förbättras

att Mini Maria byggs ut med länstäckande tillgång

Att utöka sprututbytesmottagningens verksamhet så att möjligheten finns i hela länet

Vård för asylsökande och papperslösa

Alla människor har rätt till vård på lika villkor, oavsett juridisk status. Hälso och sjukvården ska vara en trygg plats där människors hälsa, värdighet och integritet alltid sätts före migrationspolitiska hänsyn.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att papperslösa och asylsökande får trygg och fullvärdig vård
- att tolkar ska vara kostnadsfria och tillgängliga
- att vården aldrig ska användas för angiveri

Vård utan marknadsstyrning

Den marknadsstyrda vården, där lönsamhet går före behov och där privata försäkringar skapar gräddfiler, riskerar att öka ojämlikheten och ska ersättas av en sammanhållen vård som styrs utifrån patienternas behov. Därför behöver LOV i primärvården avskaffas nationellt. Velfärdens resurser ska användas till fler kollegor, bättre arbetsvillkor och högre kvalitet i vården.

Kooperativa non-profit lösningar är alternativ som vi ser kan vara bra komplement till den regiondrivna vården.

Den lokala lösning som är beslutad i Region Jämtland Härjedalen av underskottshantering i primärvården där utbetalningar görs till de privata utförarna om regionen täckt underskott i den regiondrivna vården under året ska tas bort. Vi är den enda region i landet som har denna lösning idag och den är orimlig. Regionen har ett större uppdrag med sistahandsansvar som inte de privata utförarna har och de ska därför inte kompenseras enligt nuvarande system.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att vården är offentligt driven och fri från marknadsstyrning
- att LOV i primärvården avskaffas nationellt

Att beslutet om underskottshantering till privata utförare i Region Jämtland Härjedalen tas bort

- att privata sjukvårdsförsäkringar inte ska ge gräddfiler
- att privata nätläkare inte ska kunna skicka notan till regionen

Digitalisering och AI

Digitalisering och artificiell intelligens ska vara verktyg som stärker vårdens kvalitet, tillgänglighet och arbetsmiljö, med patientens behov och integritet i centrum.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att regionen verkar för ett nationellt journalsystem

- att digitalisering och AI används etiskt och säkert
 - att patientintegriteten alltid skyddas
- att digitala och AI-baserade lösningar är ett stöd för personalen och inte ersätter det personliga mötet

Tandvård

Folktandvården har påverkats av etableringar av tre stora tandvårdskedjor i länet. Flera mottagningar som tidigare var fullt bemannad står nu tomma. Hela tandvårssverige står inför enorma utmaningar och Jämtland Härjedalen delar övriga norrlandsläns svåra bemanningsläge. Tandvården är en ödesfråga och tänder är idag en tydlig klassmarkör. De privata aktörerna har fritt val att välja patienter och att själv sätta priset för sina behandlingar. Vi har den dyraste tandvården i landet i vårt län just nu.

Det är en utveckling som Vänsterpartiet vill vända. Det kommer att ta tid och det kräver också politiska beslut på nationell nivå.

Det första vi måste göra är att arbeta för att kunna rekrytera fler tandläkare, tandsköterskor och tandhygienister.

Regionen ansvarar för barntandvård, akuttandvård och särskild tandvård. Den verksamheten är lagstyrd och ska utföras. När resurserna blir mindre innebär det att färre vuxna kan tas emot.

Tandvården för vuxna blir ojämlik och dyr med dagens system. Vänsterpartiet vill därför verka för att tänderna ska ses som en del av kroppen och hanteras med högkostnadsskydd precis som inom övrig sjukvård.

Tiotandvård för personer över 67 år är beslutat nationellt.

Hur reformen påverkar regionens tandvård är ännu oklart.

Det finns en tydlig risk att ansvaret i praktiken faller på regionens folktandvård, eftersom privata aktörer inte ser tillräcklig lönsamhet och att det ökar folktandvårdens problem ytterligare. Reformen är bra i grunden. Men ansvaret på utförande måste läggas på alla.

Utan tydlig nationell uppföljning och reglering kan detta förvärpa bemannings- och arbetsmiljöproblemen.

Regionalt så måste Jämtland Härjedalen följa liknande lönesatsningar som Västernorrland gjort och arbeta med utbildning för att klara bemanning både i närtid och framtid.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att nationell lagstiftning inför pristak i tandvården
- att nationell lagstiftning inför högkostnadsskydd liknande övrig vård
- att privata aktörer inte ska kunna välja patienter
- att arbetsmiljö och villkor för folktandvårdens personal förbättras
- att teamarbete och handledarskap utvecklas inom folktandvården
- att staten följer upp tiotandvården och tar ansvar för dess konsekvenser

Att lönesatsa och utbilda för att säkra bemanning

Sjukhusets lokaler och vårdinvesteringar i länet

Östersunds sjukhus är länets enda akutsjukhus.
Lokalerna är gamla och trånga och behöver utvecklas.

Utveckling av lokaler är viktigt för att förbättra vårdflöden och skapa en fungerande vård.
Vid investeringar ska även framtida krav på robusthet, beredskap och säkerhet beaktas.

En ny ambulansstation planeras i Järpen.
En ny ambulansstation byggs i Vemdalen.
I Myrviken hyrs större lokaler för hälsocentralen.
I Funäsdalen genomförs en förstudie för ny hälsocentral.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- fortsätta utveckla sjukhusets lokaler för bättre arbetsmiljö och patientsäkerhet
- investera i hälsocentraler och ambulansstationer utifrån behov och geografi
- säkra en rättvis geografisk fördelning av vårdinvesteringar

Robusthet, totalförsvar och infrastruktur

Ett robust samhälle kräver att vård, energi, trafik och digital infrastruktur klarar påfrestningar. Ett robust samhälle kräver nationell samordning och statliga investeringar i beredskap, energi, transporter och digital infrastruktur. Regionen kan inte bära detta ansvar ensam.
Regionen ska bidra till totalförsvar och beredskap inom sitt ansvar.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att regionen deltar aktivt i beredskaps- och totalförsvarsarbete
- att samhällsviktig infrastruktur stärks i hela länet
- att digital infrastruktur prioriteras även i glesbygd

Miljö och naturresurser

Klimatomställningen måste vara rättvis. Miljö- och klimatpolitiken ska utformas så att den minskar utsläpp och skyddar naturen utan att öka ojämlikheten. Ansvar och kostnader ska bäras av de verksamheter och intressen som orsakar störst miljöpåverkan, inte av människor med små ekonomiska marginaler. Naturresurser är en gemensam tillgång och ska förvaltas demokratiskt och långsiktigt, inte styras av kortsiktig vinst.

Jämtland Härjedalen har en unik och känslig natur som är en gemensam tillgång för nuvarande och kommande generationer. Regionen bär ett ansvar för att skydda vatten, mark och biologisk mångfald och för att säkerställa att naturresurser används hållbart, demokratiskt och till nytta för människor snarare än kortsiktig vinst.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att regionen ska vara en förebild i miljö- och hållbarhetsarbete
- att Storsjön som vattentäkt skyddas långsiktigt
- att regionen arbetar för ett nationellt förbud mot gruvbrytning i alunskiffer
- att alla energi- och industriprojekt prövas med hänsyn till natur, klimat och samiska rättigheter

att miljö- och klimatarbetet alltid kombineras med social rättvisa och jämlika livsvillkor

att naturresurser ses som gemensamma nyttigheter och inte som spekulationsobjekt

Folkhögskolor

Regionens folkhögskolor spelar en viktig roll för bildning, demokrati och livslångt lärande. De bidrar till ökad jämlikhet genom att ge människor möjlighet att studera vidare, byta bana i livet och stärka sin ställning på arbetsmarknaden. Folkhögskolorna är också betydelsefulla mötesplatser som stärker civilsamhället, kulturlivet och den regionala utvecklingen i hela länet.

Vänsterpartiet vill

- stärka folkhögskolornas långsiktiga och stabila finansiering
- utveckla folkhögskolornas roll för omställning, folkbildning och demokratiskt deltagande
- värna tillgänglighet och breddad rekrytering så att fler ges möjlighet till studier, oavsett bakgrund eller bostadsort
- stärka kopplingen mellan folkhögskolor, arbetsliv, kultur och civilsamhälle i hela regionen

Skog och mark

Skogen är en central del av Jämtland Härjedalens ekologi, kultur, klimatansvar och försörjning. Skogsbruket påverkar biologisk mångfald, vattenkvalitet, rennäring, friluftsliv och folkhälsa. Ett hållbart skogsbruk måste bygga på långsiktighet, lokal förankring och respekt för naturens gränser. Kortsiktig vinst och exploatering får inte gå före klimat, biologisk mångfald och urfolksrättigheter.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

att regionen verkar för ett skogsbruk som stärker biologisk mångfald, klimatnytta och lokala arbetstillfällen

att hyggesfria och långsiktigt hållbara bruksmetoder främjas

att samiska rättigheter och rennäringens behov alltid beaktas vid skogsbruk och markanvändning

att skydd av skog och vatten prioriteras framför kortsiktig ekonomisk avkastning

Fiske och vattenbruk

Fiske är en viktig del av länets kultur och försörjning. Ett hållbart fiske och vattenbruk förutsätter nationella regelverk och statligt ansvar. Långsiktig hållbarhet och lokal nytta ska gå före kortsiktig vinst.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att fisket utvecklas hållbart och med lokal nytta
- att samiskt traditionellt fiske och fiskerättigheter respekteras
- att all ny fiskodling ska vara landbaserad och recirkulerande

Statligt ansvar och regional förankring

En jämlik vård och välfärd kräver att staten tar större ansvar för vissa områden.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- att staten tar större ansvar för läkemedel, vaccinationer, screening, rättspsykiatri och luftburen ambulanssjukvård
- att regionerna behåller huvudansvaret för hälso- och sjukvården
- att beslut fattas nära människor med regional förankring
- att staten garanterar jämlika avgifter och högkostnadsskydd i hela landet
- att karensavdraget avskaffas genom nationella beslut

Ekonomi och vårdens färdplan

Regionens ekonomi är ansträngd men stabiliseras genom långsiktigt arbete. Struktur och kvalitet har prioriterats framför kortsiktiga nedskärningar.

Produktions- och kapacitetsstyrning är en central del i arbetet för en hållbar ekonomi och bättre tillgänglighet.

Vänsterpartiet Jämtland Härjedalen vill:

- fortsätta arbeta enligt vårdens färdplan
- hålla i och hålla ut med fokus på kvalitet, personal och struktur
- fortsätta minska kostnader för hyrpersonal och administration
- effektivisera chefs- och stödfunktioner utan att tappa kvalitet
- säkerställa medarbetardelaktighet i förbättringsprocesser
- driva på för rättvis finansiering och ett nytt utjämnningssystem

Slutord

Det här programmet är Vänsterpartiet Jämtland Härjedalens riktning för ett mer jämlikt, hållbart och solidariskt län.

Tillsammans bygger vi framtidens Jämtland Härjedalen.